

Datum: 30 mei 2023
Tijdstip: 20 uur
Locatie: Parochiezaal Donk
Verslaggever: Maarten Snoeks

Derde infovergadering omvorming begraafplaats Donk tot stiltepark

De oude begraafplaatsen van Donk en Schakkebroek worden omgevormd tot stilteparken met respect voor de grafrust van elke overledene en het verleden. Zo worden de begraafplaatsen veilig gesteld voor de huidige en toekomstige generaties.

De eeuwige grafrust blijft gegarandeerd. Alle stoffelijke overschotten blijven ter plaatse, er wordt enkel ingegrepen in de bovebouw. Door de oude begraafplaatsen – in Donk vond de laatste begraving in 2003 plaats – nu om te vormen tot een stiltepark krijgen de begraafplaatsen een definitieve bestemming.

De huidige kiezelvlaktes geven een slordige indruk en zijn moeilijk te onderhouden. Het bestrijden van het onkruid is erg arbeidsintensief, zeker omdat er geen pesticiden meer gebruikt mogen worden. Een stiltepark is hier ook de oplossing voor.

De kiezelvlaktes maken plaats voor een groene omgeving met aandacht voor flora en fauna. Beide begraafplaatsen worden zo een omgeving waarin nabestaanden hun overledenen in alle rust en sereniteit kunnen gedenken.

Toelichting door Chantal Lenaers van Studio LST

De volledige presentatie vind je in een aparte bijlage.

Inbreng/vragen vergadering oktober 2022

Te bewaren grafstenen

Een twintigtal grafstenen blijft bewaard in het stiltepark. Zo blijft er een duidelijke verwijzing naar het verleden.

De Erfgoedraad maakte een goed gemotiveerde verzameling van grafstenen die zij waardevol vinden om te bewaren. De finale keuze gebeurde door de ontwerpster. Omdat zij een buitenstaander is, gebeurde deze keuze met de grootst mogelijke objectiviteit.

Er werd uiteindelijk beslist de grafstenen niet anoniem te maken. De namen maken deel uit van de grafstenen.

Verzameling van namen op het herdenkingspad

De grafstenen die niet opgehaald worden, worden verguisd in een breker tot herbruikbare granulaten. Met dit gruis worden grote tegels gemaakt. Deze tegels vormen samen een drie meter breed herdenkingspad. Aan de uiteinden van de tegels komen plaatjes met telkens drie namen van de overledenen die op het oude kerkhof begraven liggen. De namen van alle overledenen werden geïnventariseerd door de gemeente.

De namen worden aangebracht volgens de huidige locatie op de begraafplaats. Hiervoor wordt de nummering van de graven gevolgd.

- De namen op de herdenkingsplaatjes volgen hierdoor dezelfde volgorde als de overledenen begraven liggen.
- Mensen die nu samen liggen worden samen gehouden, met dien verstande dat er telkenmale drie namen per steen worden aangebracht. Familieleden kunnen ze dus samen herdenken of een bloemetje aan het herdenkingsplaatje plaatsen.
- Er wordt een kaartje gemaakt met daarop de nummers van de graven en de namen van de overledenen. Zo weten familieleden ongeveer waar ze het herdenkingsplaatje van hun dierbare vinden.
- Nabestaanden die toch willen dat er iets aan de volgorde van de naamplaatjes wijzigt (bijvoorbeeld omdat oma en opa toch niet naast elkaar begraven werden), kunnen dit doorgeven aan de dienst Leefmilieu via leefmilieu@herk-de-stad.be of telefonisch 013 38 03 34 (Sonia Gemis). Het legplan wordt op www.herk-de-stad.be/vergroeningbegravingbegraving gepubliceerd.

...

- Ook de kinderen die op de begraafplaats liggen, krijgen een naamplaatje. Daarnaast krijgen ze een herdenkingsplekje op de nieuwe begraafplaats. Er wordt nog bekeken tot welke leeftijd dit gedaan wordt.

Herdenkingszuilen bij het pleintje

Oorspronkelijk was het de bedoeling om drie herdenkingszuilen te voorzien (voor kinderen, oudstrijders en hoogwaardigheidsbekleders zoals burgemeesters en priesters).

In de dood is echter iedereen gelijk. Daarom komt er geen aparte zuil voor priesters en burgemeesters.

Voor de oudstrijders is er een monument in de beschermde kerkhofmuur. Voor kinderen worden er op de nieuwe (huidige) begraafplaatsen monumenten aangebracht waar ook de kinderen van de oude begraafplaatsen worden herdacht. Er wordt nog bekeken tot welke leeftijd dit zal gebeuren.

Er komt nu één herdenkingszuil bij het pleintje met daarop volgend gedicht:

*En nu nog maar alleen
het lichaam los te laten -
de liefste en de kinderen te laten gaan
alleen nog maar het sterke licht
het rode, zuivere van de late zon
te zien, te volgen – en de eigen weg te gaaan.
Het werd, het was, het is gedaan*

Uitvoeringsplannen

- Rond de kerk komt een pad uit kasseien. Een verbindingspad wordt in waterdoorlatende halfverharding aangelegd.
- Haagstructuren (maximaal op ooghoogte) delen het stiltepark in vier delen
  - o Inkomzone: rond herdenking, met oude grafstenen en kruisen zodat er een onmiddellijke verwijzing is dat het stiltepark nog steeds een begraafplaats is. De kapel is beschermd en maakt hiervan deel uit. Er wordt een groter plein voor de kapel aangelegd. Het plein wordt vergroend zodat het gezelliger en aangenamer wordt.
  - o Lege zone: een zone zonder grafmonumenten. In deze zone kunnen bijvoorbeeld spelletjes gespeeld worden met de kinderen van de parochie.
  - o Derde zone: deze zone vormt de connectie met het nieuwe kerkhof. Er is ook een doorgang naar het nieuwe kerkhof.
  - o Vierde zone: herinneringspad met de namen van de overledenen. Er komen ook zitbanken en enkele grafmonumenten.
- Verschillende types van beplanting. Wintergroene lage beplanting met kleine boompjes. Rond de kerk bloemrijke beplanting die het hele jaar door bloeit. Inheemse beplanting met bessen voor vogels.
- Waar geen beplanting komt, wordt gras gezaaid. Voorstel is om sommige gedeelten niet elke week te maaien, maar gecontroleerd te laten verwilderen.
- Aan beide kanten van het herdenkingspad komt een rij bomen. Er wordt gekozen voor bomen die ook in de herfst mooie kleuren hebben. Verder worden er klimaatbomen geplant die wat robuuster mogen worden.

Volgende stappen

- Afronden uitvoeringsdossier
- Omgevingsvergunning aanvragen
- Goedkeuren aanbesteding
- Uitvoering werken: september 2023-januari 2024

Vragenronde

Er staan op het kerkhof een aantal houten kruisjes zonder namen op. Wat wordt hiermee gedaan?

Het is niet mogelijk om voor elk niet-geïdentificeerd grafmonumentje een herdenkingssteen te voorzien. Een aantal stenen krijgen wel een blanco plaatje zodat achteraf een naam toegevoegd kan worden. Er wordt gekozen voor een metaalsoort dat weersbestendig is zodat de namen leesbaar blijven.

Mijn grootouders liggen apart begraven. Kunnen hun namen naast elkaar komen op de herdenkingsplaatjes?

Dat is geen probleem. Geef de namen zo snel mogelijk door aan de dienst Leefmilieu via leefmilieu@herk-de-stad.be of telefonisch 013 38 03 34 (Sonia Gemis).

Wordt het pad rond de kerk rolstoeltoegankelijk?

Dit pad zal rolstoeltoegankelijk zijn.

Het graf van een kind ligt op een plaats waar straks over gewandeld of gereden zal worden. Dat is jammer.

De grafrust wordt niet verstoord. Alles wat ondergronds gebeurt, wordt bewaard. Op de begraafplaatsen in Herk-de-Stad wordt bovendien al tien jaar lang rug tegen rug begraven, met een kopsteen. Als het gras daar afgereden wordt, wordt er ook over de graven gereden die ondergronds liggen.

Kan op de herdenkingstenen naast de namen ook het geboorte- en sterftejaar?

Dit wordt voorzien.

Hoe ligt de begraafplaats er dit jaar bij op Allerheiligen?

Rekening houdend met het plantseizoen moeten de werken starten voor Allerheiligen 2023. Dat betekent dat de begraafplaats dit jaar bij Allerheiligen een werf zal zijn.

Ik wil graag een grafsteen bewaren. Wat moet hiervoor gebeuren?

Je moet hiervan de dienst Leefmilieu op de hoogte brengen via leefmilieu@herk-de-stad.be of telefonisch 013 38 03 34 (Sonia Gemis). De aanplakkingsperiode eindigt op 15 juni. Tussen 15 juni en 15 augustus kunnen de stenen verwijderd worden. De technische dienst houdt in de gaten dat alles goed afgedekt blijft.

Kunnen de foto's van de graven afgehaald worden?

Er kan niet gegarandeerd worden dat de foto's onbeschadigd van de steen gehaald kunnen worden. De technische dienst van Herk-de-Stad zal dit dus niet doen. Wie graag de foto houdt, probeert de foto dus best zelf te verwijderen.

Als onze grafsteen op de lijst van te behouden stenen blijft, mogen we die niet verwijderen. Hoe weten we dit?

De graven die bewaard blijven, kunnen inderdaad niet meegenomen worden. Het gaat om een twintigtal stenen en kruisen. Deze lijst zal zo snel mogelijk definitief bekrachtigd worden op het schepencollege. Daarna wordt de lijst gepubliceerd op www.herk-de-stad.be/vergroeningbegraafplaatsen waarop ook alle informatie over de begraafplaatsen staat.

In de loop der jaren zijn heel wat graven verloren gegaan. Wat wordt hiermee gedaan?

Van de 350 stenen die ooit op de begraafplaat stonden, blijven er nog maar 200 over. Iedere overlevende waarvan we de naam kennen, krijgt een herinneringsplaatje.